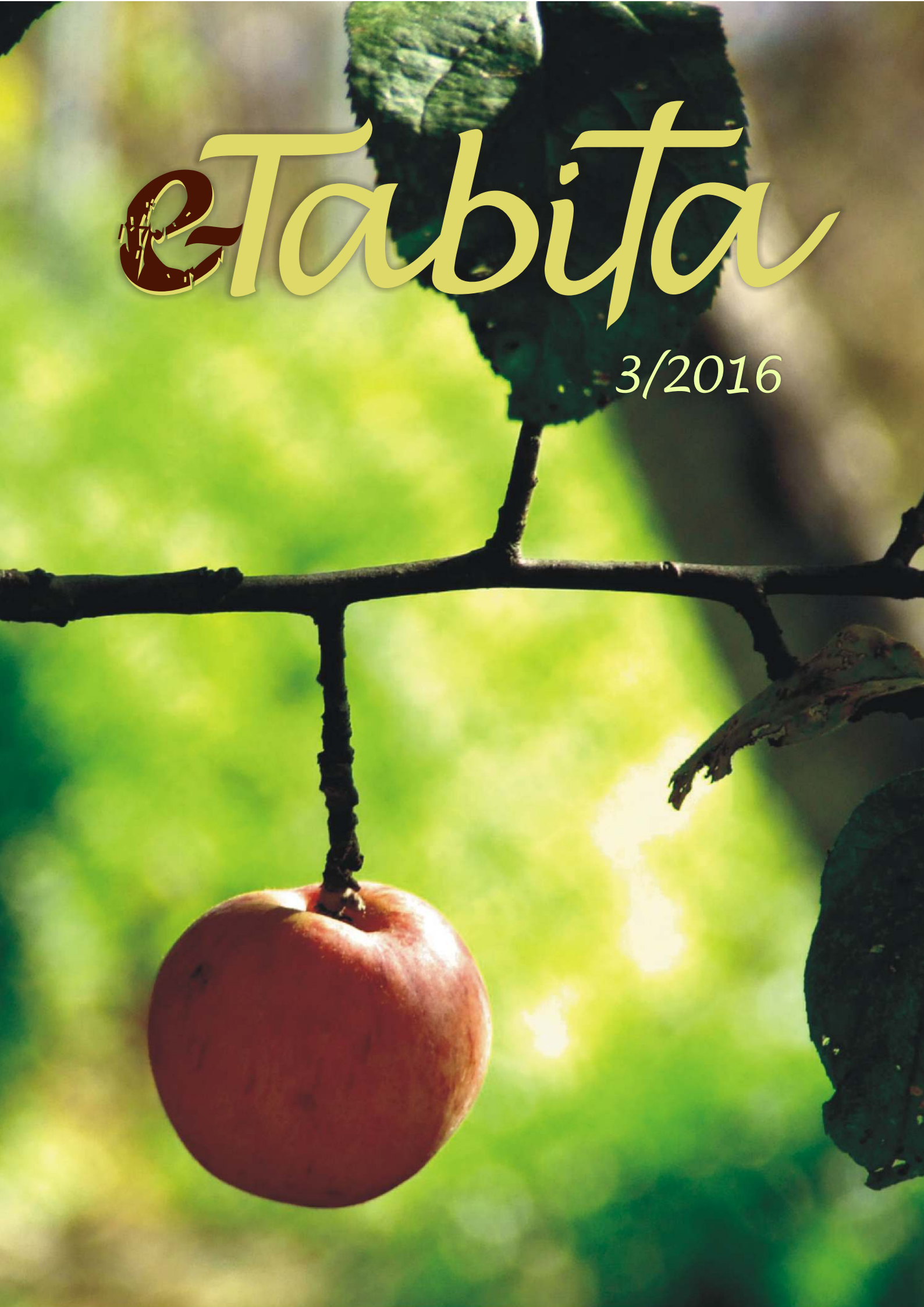

A photograph of a single red apple hanging from a dark branch. The apple is in sharp focus, showing its smooth skin and a small stem at the top. The background is a soft, out-of-focus green, suggesting foliage. A dark leaf is visible in the upper right corner, and another branch extends horizontally across the middle of the frame.

eTabita

3/2016

■ OBSAH

■ Prázdninová soutěž pro každého

[14](#) Vytvoř drabble!

■ Dobré čtení

- [4](#) Co chceš, abych pro tebe udělal?
- [10](#) Staré dobré časy?!
- [6](#) Boží zaslíbení (aj/čj)
- [18](#) Strasti a slasti Otce vlasti
- [8](#) Dámy v nesnázích – odvážné děvče Rebeka
- [34](#) Pochoutka pro duši - povídka

■ Můj příběh

[16](#) James Bennett – rozhovor s mužem,
který se z lidské pochodně stal pochodní naděje, II. díl

■ Tabita dětem

[25](#) Čertovo kvítko - pohádka

■ Jak na to

- [22](#) Za volantem III
- [24](#) Zvířata u nás doma III - kočky
- [26](#) Panenka z ovčí vlny
- [30](#) Kompost

■ Receptárium

[29](#) Čas jablek

■ Cestománie

[31](#) Děvín

■ Tabita představuje

[20](#) Hanu Pinknerovou a její obchůdek

■ Kultura

[7](#) Zákon rytířů

Pokud chcete přispět na vydávání časopisu Tabita, pošlete svůj dar na uvedený účet.

Jakákoliv částka je nám pomocí.

Děkujeme.

Číslo účtu: 2900233343/2010

Vydává: Tabita ČR o. s., kolektivní člen KMS
Redakční rada: Luba Šťastná, Alena Šelongová,
Milena Krumphanzlová, Věra Dvořáková,
Olina Kolářková, Lucie Zavřelová,
Michaela Šťastná

Grafická úprava: Alexandra Šillerová
Jazyková korektura: Věra Dvořáková,
Milena Krumphanzlová

Expedice: Michaela Šťastná

Použité fotografie jsou ze soukromých sbírek,
www.freeimages.com, www.pixabay.com, internet

Adresa: Havlíčkovo nám. 548, 284 01 Kutná Hora

email: etabita@etabita.cz

IČO: 22756787

Za obsah odpovídá autor článku.

Pokud chcete dostávat Tabitu zdarma, přihlaste se k odběru na stránkách www.etabita.cz

Pište nám na etabita@etabita.cz

 eTabitu najdete i na [facebooku](https://www.facebook.com/etabita)

*Připomínej si celou tu cestu, kterou tě Hospodin, tvůj Bůh, vodil...
1. Mojžíšova 8,2*

Luba Šťastná

Dvacáté! Je to až neuvěřitelné, ale od doby znovuvydávání Tabity vyšlo již dvacet čísel a vy právě otevíráte dvacáté první. Možná by to chtělo oslavu, dvacítká už je pěkně kulaté číslo.

Když jsem při přípravě tohoto podzimního čísla oslovila Olinku, naši zahradní specialistku, aby napsala něco o jablkách, zarazila mě odpovědí, že o jablkách již psala. Zastyděla jsem se a o dovolené poctivě prošla všechna vyšlá čísla Tabity, abych si udělala souhrnný obsah. Přiznám se, že ještě nejsem hotová. Hlavně proto, že se každou chvíli do nějakého článku začtu. Až mě překvapuje, kolik je tam úžasných věcí. Samozřejmě, jsou tam i „slabší části“, ale když celkově listuji vyšlými čísly, přemáhá mě pocit vděčnosti. Doporučuji, zkuste to také.

S manželem jsme ve věku, kdy stále častěji mluvíme o tom, co bylo. Vzpomínáme. Ne, určitě to není tak, že bychom žili v minulosti a neprožívali dnešek. Jen se nějak stále častěji ohlížíme dozadu. Je to krásné a je to dobře. Protože když vidíme cestu, kterou jsme ušli, vidíme, že nás po této cestě vedl Hospodin. Vidíme, kde nás držel, ochraňoval, potěšoval...

Znáte cesty po horách. Mnohdy je cesta na vrchol obtížná, plná překážek, které je třeba překonat, žízň, která se musí vydržet. Když se ale na vrcholu ohlídneme zpět na cestu, kterou jsme ušli, tak únavu vystřídá radost. Z nadsledu najednou vše vypadá jinak a vše dostává nový smysl.

Izraelcům Bůh říká, ať si připomínají cestu, kterou je vedl. Dokonce cestu po poušti, kde jim nebylo dobře. Protože při pohledu zpět mohli vidět, jak jim On pomáhal.

Pokud vám přijde, že v tomto čísle je více o minulosti, věřte, že to není z plané nostalgie, ale z vděčnosti.

A až budete mít někdy klidnou chvíli, zkuste se podívat na cestu za sebou.

Co chceš, abych pro tebe udělal?

Petr Plaňanský

Tato otázka je klíčovým momentem jednoho biblického příběhu. V něm nešlo o nic menšího než o život člověka.

Je jasné, že ten, kdo je schopen položit tak přímočarou otázku, žije s druhým ve vztahu důvěry a vydanosti.

Tato otázka je klíčovým momentem jednoho biblického příběhu. V něm nešlo o nic menšího než o život člověka.

Je jasné, že ten, kdo je schopen položit tak přímočarou otázku, žije s druhým ve vztahu důvěry a vydanosti.

Proč je důvěra pro náš život tak důležitá?

Jistě jste už někdy zaslechli staré přísloví, které používá většina slovanských národů: „Důvěřuj, avšak prověřuj!“ O čem vypovídá? Buď o tom, že je mezi

námi opravdu málo důvodů ke vzájemné důvěře, nebo se chceme vyvarovat důvěře naivní.

Co tedy my sami můžeme o důvěře říci?

Je vztahem zaměřeným k naší budoucnosti, stejně jako veškeré naše jednání. Vyrůstá v přítomnosti a těží z minulosti. Je vztahem spolehnutí se na druhé. Je předpokladem pro život každé rodiny, komunity, společnosti.

Příběh o důvěře je velmi barvitě vylíčen

v První knize Samuelově (nahlédni zejména do 1S 20,1-16).

Už na začátku jsem zmínil, že někomu jde o život. Tedy nikomu menšímu než Davidovi, miláčkovi izraelského lidu, oblíbenci mnoha spolubojovníků.

Král Saul se bojí o svou prestiž a trůn. Byl to král, kdo kdysi zatoužil mít Davida – odvážného bojovníka a zároveň dobrého hudebníka – ve své blízkosti. Tentýž král nyní hledá záminku, jak se ho jednou provždy zbavit.

David utíká, schovává se a nakonec se s prosbou o pomoc obrací na Jónatana. A tady se náš příběh začíná podobat pověstné struně před prasknutím. Jónatan je nejen přítelem Davidovým, nýbrž i královským synem. Jasný střet zájmů...

Co je víc: důvěrné a oddané přátelství, nebo povinnosti vůči vrchnosti, vůči vlastní rodině?

Jónatan je ve chvíli krize jediným člověkem, kterému je David schopen důvěřovat. Utečenec prosí o pomoc, radu, snaží se porozumět, čím se králi znelíbil, žádá přítele o pomoc či ukončení trápení. Není větší důkaz vydanosti příteli: tady mě máš, můj další osud je spojen s tvým rozhodnutím.

Cítíme, jak je přátelství a důvěra mezi těmito muži napínána do samé krajnosti. Kolik zbývá k přetržení? Právě v takovém okamžiku se projeví charakter. Jónatan se příteli stává tím, co předznamenává jeho jméno, skutečným „Darem Božím“.

Tím prvním, co Jónatan příteli přináší, je povzbuzení a naděje. Povzbuzení dává sílu pro okamžik krize, naděje sílu do budoucnosti: vše se může v dobré obrátit.

Tím druhým je nabídka: „Co chceš, abych pro tebe udělal?“ Vyjádření ochoty spojit se v krizi s druhým bez zbytečných řečí,

poučování, moralizování. Jde o postoj: „Jsem tady, abych ti pomohl tak, jak právě potřebuješ.“

Třetím krokem je realistický pohled a plán: „Co uděláme teď, co bude následovat když...“ Pohled zvenku může a má být pro toho, kdo je „uvnitř problému“, osvobozující, může a má být cestou ze skleslosti a rezignace.

Nakonec své přátelství stvrzují přísahou před Bohem Hospodinem, před nejvyšší možnou autoritou v životě člověka. Bůh je svědkem slov a činů: nyníšších i budoucích.

Pozoruhodné je, že oba muži svou dohodu dodrželi. Jónatan pomohl k záchraně Davida před rozzuřeným králem, David se postaral o Jónatanova potomka.

Vztah s druhým, v němž si vzájemně důvěřujeme, nabízí následující:

- Jsme tu pro sebe navzájem.
- Přinášíme povzbuzení a naději.
- Krizovou situaci hodnotíme realisticky, společně hledáme východisko.
- Potvrzujeme vzájemnou věrnost, pomoc, milosrdenství.
- Náš vzájemný vztah je založen na důvěře v Boha.

Dovolím si ještě krátký přesah do naší doby. Víme, že s dodržením slova, smlouvy nebo závazku je to dnes hodně problematické. Slovo, podepsaná smlouva či potvrzený závazek pro mnohé nic neznamenají. Nemáme respekt před zákonem, ale především nemáme respekt před Bohem. Mnozí nevěří ve vyšší spravedlnost. Nevěří, že každé nespravedlivé jednání bude jednoho dne potrestáno.

Přesto má každý naději, dokonce i podvodníka ten, kdo nedodržel závazek!

Bůh se rozhodl nám důvěřovat, a proto s námi uzavřel smlouvu. Na kříži, kde visel Ježíš, podepsal Bůh smlouvu a nechal tam místo, kam se vejde podpis každého z nás.

Z Boží strany je vše naplněno a připraveno. Bůh dodržel svůj slib a krví vlastního Syna zaplatil za každé naše selhání. Na tu smlouvu o našem vykoupení a odpuštění je potřeba doplnit jen vlastní podpis. Smlouvu s Bohem může podepsat každý, kdo to myslí vážně: kdo si uvědomuje, že si milost a odpuštění nezaslouží, ale zároveň je odhodlán důvěřovat Bohu a jeho milosrdenství.

Možná máš pocit, že tvůj podpis dávno vybledl. Možná se cítíš být mimo Boží milost... Pak není nic jednoduššího, než svůj podpis obnovit. Můžeš hned...

Několik citátů o důvěře:

Důvěra dává rozmluvě víc než inteligence.
(F. D. de la Rochefoucauld)

Než člověk někomu věnuje důvěru, má se podívat na jeho způsob života a na jeho charakter.
(Démostenés)

Kdo ztratí důvěru, víc ztratit nemůže.
(Publius Syrus)

Bez důvěry není přátelství.
(Epikúros)

Nemůžete jeden druhému důvěřovat?
Pak si také nemůžete navzájem pomoci!
(Josef Čapek)

Lhářův trest nespočívá v tom, že mu nikdo nedůvěřuje,
ale v tom, že sám není schopen někomu věřit.
(G. B. Shaw)

The Promises of God

by Billy Graham

Don't worry about anything; instead, pray about everything; tell God your needs and don't forget to thank him for his answers.

Philippians 4,6 (TLB)

Historians will probably call our era “the age of anxiety.” Anxiety is the natural result when our hopes are centered in anything short of God and His will for us. When we make anything else our goal, frustration and defeat are inevitable. Though we have less to worry about than previous generations, we have more worry. Though we have it easier than our forefathers, we have more uneasiness. Though we have less real cause for anxiety than our predecessors, we are inwardly

Boží zaslíbení

*Zamyšlení Billyho Grahama
Překlad: Roman a Rut Vretonko*

O nic nebudte úzkostliví, ale ve všem oznamujte Bohu své žádosti v modlitbě a prosbě s děkováním.

Filipským 4,6 (CSP)

Historici pravděpodobně nazývají naši dobu „věkem úzkosti“. Úzkost je přirozeným důsledkem toho, když je naše naděje soustředěna na cokoli jiného než na Boží vůli pro naše životy a na samotného Boha. Když učiníme cokoli jiného naším cílem, frustrace a porážka je nevyhnutelná. Ačkoliv nemáme tolik starostí jako předchozí generace, více se trápíme. Ačkoliv to máme dnes jednodušší než naši otcové, jsme více znepokojení. Ačkoliv máme méně skutečných příčin pro

more anxious. Calloused hands were the badge of the pioneer, but a furrowed brow is the insignia of modern man.

God has never promised to remove all our troubles, problems, and difficulties. In fact, sometimes I think the truly committed Christian is in conflict with the society around him more than any other person. Society is going in one direction, and the Christian is going in the opposite direction. This brings about friction and conflict. But God has promised, in the midst of trouble and conflict, a genuine peace, a sense of assurance and security, that the worldly person never knows.

Prayer for the day

Lord Jesus, teach me to keep my eyes centered on You rather than on myself and my anxieties. Help me to allow You to give me peace of heart and mind today.

Source: <http://billygraham.org/devotions/>

Published with permission of Billy Graham Evangelistic Association ©2014 BGEA

úzkost než naši předchůdci, jsme vnitřně více úzkostliví. Zrohovatělá kůže na rukou byla znakem průkopníků, ale vráscité čelo je charakteristickým znakem moderního člověka.

Bůh nám nikdy nezaslíbil, že odstraní všechny naše nesnáze, problémy a těžkosti. Ve skutečnosti si někdy myslím, že opravdově oddaný křesťan je ve střetu se společností kolem něho více než jakákoliv jiná osoba. Společnost jde jedním směrem a křesťan jde opačným směrem. To vyvolává třenici a střety. Ale Bůh uprostřed nesnází a střetů zaslíbil skutečný pokoj, pocit ujištění a bezpečí, který světská osoba nikdy nepoznala.

Modlitba pro dnešní den

Pane Ježíši, nauč mě, abych měl své oči zaměřené spíše na Tebe než na sebe sama a své obavy. Pomoz mi, abych ti dnes dovolil dát mi pokoj do srdce i mysli.

Zdroj: <http://billygraham.org/devotions/>

Publikováno se svolením Billy Graham Evangelistic Association

TABITA DOPORUČUJE

Zákon rytířů

Autorka: Kamila Rosůlková

Recenze: Věra Dvořáková

Na přelomu října a listopadu vychází nová kniha. Jelikož podobně zaměřených knih pro děti je na našem trhu opravdu málo, stojí za vaši pozornost.

Jedenáctiletý Vítek má plnou hlavu rytířů a dobrodružství. Ve svém domovském městě byl vůdcem klukovské party „rytířů“, kteří se uměli udatně prát a bojovat, dokud tatínek neusoudil, že už je toho příliš. Otec, který jako kupec bývá často pryč, veze svého synka ke svému bratru, vdovci Šimonovi, který hospodaří na malém dvorci nedaleko městečka Týnce, aby dohlédl na jeho výchovu a naučil ho pracovat na statku i na poli.

Vítek se netěší, přijde o všechna dobrodružství, vždyť u strýčka žije jen jeho malá sestřenice Eliška, z té věru rytíř nebude! Ještě však nedojedou ke konci své cesty a dobrodružství, ovšem skutečné a nebezpečné, začíná. Jsou přepadeni opravdovými lapky. Teď jde o život doopravdy...

Jak to všechno dopadlo, se dočtete v knize Kamily Rosůlkové Zákon rytířů.

Kniha začínající české křesťanské autorky je plná napětí a dobrodružství, vhodná pro dospívající, ale i pro všechny, kteří mají rádi napínavé čtení. O víře v Boha se zde hovoří velmi přirozeným a nevťrávým způsobem. Od téže autorky již vyšla úspěšná novela Přítel z dávných časů.

Vydává nakladatelství Křesťanský život.

Odvážné děvče Rebeka, *aneb* správné načasování

Petr Plaňanský

Kdo má rád příběhy, ví, že ty nejzdařilejší i nejpodivuhodnější píše sám život. Když se ponoříme do vyprávění o hledání nevěsty pro Izáka, dojde nám, že jde o rovnici o mnoha neznámých. Do země předků je poslán věrný Abrahamův služebník s prostým, ve skutečnosti téměř nesplnitelným úkolem: dovedeš nevěstu pro mého syna. Celá cesta se odehrává podle scénáře: „jdu tam – nevím kam, přivedu toho – nevím koho“.

Od tohoto okamžiku všechny příběhy a pohádky, které jsou napsány o spanilých nevěstách skrývajících se v daleké cizině, naznačené schéma už jen kopírují.

Mimochodem, nepodobají se snad tomuto přetěžkému zadání i některé úkoly postavené před nás? Jak na ně reagujeme?

Některé výzvy, před nimiž se ocitneme, jsou už při prvním letmém pohledu nezpochybnitelně nad naše síly. Nezřídká spíše než nadšení propadneme bezradnosti. Životem nasbíraná zkušenost nám potvrzuje, že bezradnost je záležitost značně ošemetná. Někdy nás dočista zbaví poslední špetky chuti a odvahy změnit nepříznivé okolnosti života a učiní z nás rezignované škarohlídy. Za určitých okolností nás však dokáže nakopnout

k činu, či alespoň vybičovat k zoufale odvážným, naivním, ba skoro až bláznivým prosbám a vizím.

Služebník tedy vzal deset velbloudů svého pána a jel. Vybaven všelijakými drahocennostmi svého pána vydal se na cestu do aramského Dvojříčí, do města Náchorova. Před městem zastavil velbloudy u studně s vodou. Bylo to navečer, v době, kdy ženy vycházejí čerpat vodu.

Tu řekl: „Hospodine, Bože mého pána Abrahama, dopřej mi to prosím a prokaž milosrdenství mému pánu Abrahamovi. Hle, stojím nad pramenem a dcery mužů města vycházejí čerpat vodu. Dívce, která přijde, řeknu: „Nakloň svůj džbán, abych se napil.“ Odvětlí-li: „Jen pij, a také tvé velbloudy napojím“, předurčil jsi ji pro svého služebníka Izáka. Podle toho poznám, že jsi mému pánu prokázal milosrdenství.“ Ještě než domluvil, přišla Rebeka, která se narodila Betúelovi, synu Milky, ženy Abrahamova bratra Náchora. Měla na rameni džbán. (Genesis 24,10-15)

Už ze zápletky našeho příběhu o prapodivných námluvách můžeme vytušit, že celému dobrodružství, skryt kdesi v pozadí, asistuje sám Stvořitel. Proto, aby v náležitý čas svým přímým zásahem, okolnostmi či prostřednictvím lidí

usměrňoval dějiny spásy. Před služebníkem se po zoufalé prosbě objevuje dívka, o níž se dozvídáme, že je krásná, stále neztratila svou čest, nebojí se práce, navíc je laskavá a úslušná.

Když přemítám nad tím, že jde právě o Rebeku, která se objevila před služebníkem, napadají mě dvě zdánlivě protichůdné skutečnosti: svobodná volba člověka a Hospodinova svrchovanost. Svobodná volba se projevuje hned u dvou aktérů: služebník se rozhodne důvěřovat Bohu v úkolu, který se vymyká jeho schopnostem a zkušenostem. A Rebeka? Ta podle všeho projevuje pouze věrnost tomu, co doposud dělala: střežila svou čest, zachovávala si laskavé srdce služebnice a poctivě chodila pro vodu k prameni. Jak s tím ale souvisí Boží svrchovanost? Projevuje se tím, že v jediný možný okamžik a na tom jediném správném místě Bůh propojí cesty dvou lidí s cestou svého záměru s nimi. Toto setkání nám potvrzuje to, co mnozí víme, či alespoň tušíme: důvěru a věrnost má Hospodin v oblibě.

A tak mohou proběhnout námluvy. Kromě prvního setkání a obdarování jde všechno tak trochu mimo hlavní aktérku, přestože jde především o ni.

Jak tehdy bývalo patrně zvykem, rodina

odchod co nejvíce protahovala. Chtějí se rozloučit s dcerou odcházející s cizím mužem do neznámé země, kde se má provdat za vzdáleného příbuzného. Za muže, kterého nikdo z rodiny doposud neviděl. Rodina se musí vypořádat s předtuchou hraničící s jistotou, že se s dívkou nejspíš vícekrát nesetká, a mohou jen doufat, že ji svěřují do těch správných rukou.

Přes všechny zvyky, a možná i oprávněné obavy rodiny, služebník naléhá, aby měl svůj úkol rychle splněn. Nechce otálet. V případě, že rodina nebude s návrhem svolná, má přeci ještě další možnosti, jak situaci řešit. Nakonec tedy dochází i na slovo Rebeky. Nám se chce říci, že je konečně pozvána před rodinnou radu, aby sama jasně vyjádřila, co chce. Je ochotna spěchat za dobrodružstvím, či se ještě chvíli pozdržet? V sázce je nyní všechno. Rozhodnutí, které se blíží onomu osudovému „buď-anebo“. Jediná a jedinečná příležitost, která se už nikdy nemusí opakovat. Rebeka je postavena před rozhodnutí, které je v jistém smyslu nezvratné. Její odpověď nám vyráží dech – je jednoznačná a rovná jako její věrnost a čest: „Půjdu.“

Odvětili: „Zavoláme dívku a zeptáme se přímo jí.“ Zavolali Rebeku a otázali se jí: „Půjdeš s tímto mužem?“ Řekla: „Půjdu.“ (Genesis 24,5-58)

V její odpovědi se projevuje další, doposud skrytá vlastnost Rebeky – odvaha a ochota riskovat. Co tu mladou dámu pohání? Snaha konečně vypadnout z prostředí, které je ve svém každodenním rytmu po roky neměnné? Touha vypravit se ze svého zapadákov do velkého světa? Sen o dobrodružné cestě, na jejímž konci čeká bohatý ženich – alespoň podle slibu, který tu zazněl? Či jde o prosté poznání, že setkání Rebeky a služebníka nebyla pouhá náhoda, protože nad lidskými myšlenkami, touhami i skutky bdí Hospodin? Bůh, který má vždy a za každých okolností poslední slovo... Možná to všechno, anebo také nic z výše řečeného. Poctivě si přiznejme, že pohnutky nám u Rebeky zůstávají důsledně skryty.

Víme však, co následuje. Mladá dáma vyráží na cestu, svou čistotu si zachová i při prvním setkání s budoucím manželem, je slavnostně uvedena do Izákova stanu a stane se mu útěchou po smrti jeho

matky. Zdá se, že právě Rebeka je tou jedinou ženou, která Izákovi do temných dnů může přinést útěchu, světlo a radost.

A jaký vzkaz posílá Rebeka do našich časů?

Možná ten, že řada pohnutek nám, na rozdíl od Hospodina, u druhých lidí zůstane navždy skryta. A tedy nám nepřísluší soudit skutky těch, jejichž pohnutkám nerozumíme.

Snad i ten, že se vyplatí chránit si svou čest, být věrný v tom, co dělám, a projevit odvahu riskovat ve správný čas.

Ale především, že každý, kdo se odhodlá důvěřovat Hospodinu, se může přestat strachovat, že by minul tu správnou křižovatku a s ní i Boží záměr se svým životem...

Staré dobré časy?!

Milena Krumphanzlová

Najednou jsem začala potkávat stále více lidí, kteří jsou mladší než já. Běžně hudbu z rádia moc neposlouchám, ale slova jedné z písni kapely Xindl X mi tento pocit pomohla trefně pojmenovat: Včera mi bylo málo, dneska je mi moc, jak se to stalo, nevím.

Už jste také zažili ten pocit, kdy vám pomalu, ale jistě dochází, že se k vám neodvratně přiblížil horizont poločasu života? Je to věc sice nezvratná, ale zdaleka ne negativní. Začínáte mít totiž právo na vzpomínky a na rozdíl od všech „mladochů“ kolem pro vás slovo RETRO není jen módním pojmem, ale rozehrává ve vás celou barevnou škálu pocitů, nálad a atmosféry dětství a mládí. Možná právě díky této příjemně mrazivé nostalgii, která mě přepadá ve chvílích, kdy se můj pohled zkříží s nějakou zdánlivě úplně obyčejnou věcí, jako je čokoládová tyčinka Kofila, mě oslovil reklamní banner s pozvánkou na výstavu RETRO 70. a 80. léta.

Chtěla jsem sice původně nalákat na tuto retrománii i svoji náctiletou dceru, se záměrem nenásilného poučení, ale její reakce mě pouze utvrdila ve výše uvedeném názoru, že pro ni by exponáty představovaly jen staromódní a nevkusné kousky, navíc doprovázené nepochopitelnými výbuchy emocí již poněkud

vadnoucí matky. A tak jsem vyrazila sama, a dobře jsem udělala.

Každá drobnost ve mně vyvolala vlny vzpomínek, ať už šlo o obaly oblíbených čokolád, přes plastové nádobíčko pro panenky, telefonní budku i s dobovým telefonním seznamem, žákovskou knížku,

znění pionýrského slibu či text písně o partyzánovi Skal a stepí, kterou si s bývalými spolužáky z recese zazpíváme dodnes, až po drhanou sovu ze sisalu, jež zdobila domácnosti mnohých z nás.

Do učebnic dějepisu se na základě odborné historicko-politické analýzy toto období patrně navždy zapíše jako doba panelákové šedi, uniformizmu, průměrnosti a tendence nijak nevybočovat. Tolik historická pravda. Zdálo by se tedy, že i moje vzpomínky na 70. a 80. léta budou nevýrazné, šedivé, smutné. Ale já to vidím úplně jinak. Je to moje dětství a rané mládí – jsou to moje první kamarádky ze školky, malotřídka se slabikářem, první tajný dopis klukovi, přátelství na život a na smrt, první zklamání i křivdy, úlety a zase návraty, první předsevzetí a sliby, první opravdové modlitby a pátrání po Boží existenci. Šťastný život v nešťastné době. Bůh to velmi dobře zařídil tak, aby lidská mysl vytěšňovala negativní vzpomínky a minulost idealizovala. A tak to má být. Pamatujeme se sice i na naše velké patálie a trápení, ale takováto vzpomínka je vždy neodmyslitelně spjata s východiskem, uzdravením a smířením.

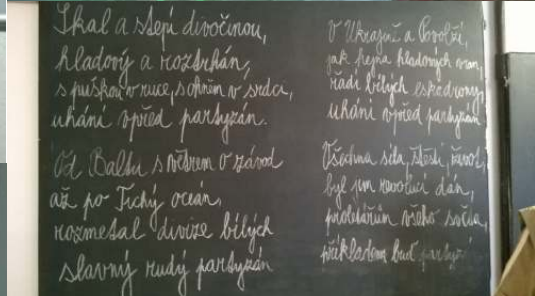
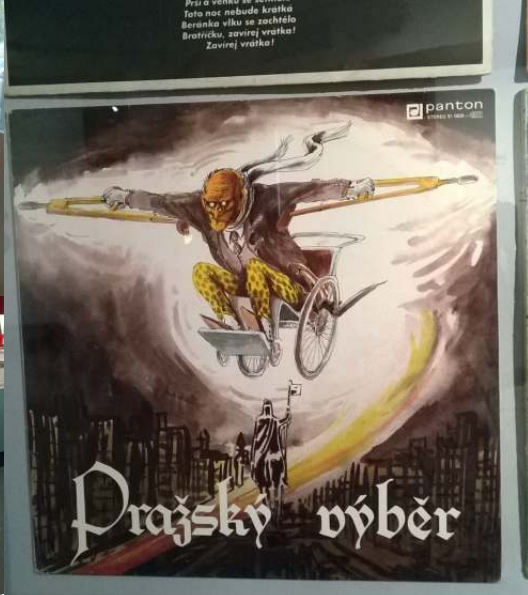
I dnes tvoříme svým životem budoucí vzpomínky, ukládáme je do paměti a vytváříme zážitky, na které budeme

života. Člověk může být obdarovaný dobrými věcmi i ve špatné době, jen ve vyšším věku si to tolik neuvědomuje. Slyšeli už jste někdy nějaké dítě nadávat na poměry? Já ne. Zato mým vrstevníkům to jde čím dál lépe. Dítě žije svůj život ze dne na den a přijímá ho bez nároků. Rozhodně nechci život dětí idealizovat, ale je jim dán velký potenciál k radosti a milost být šťastné tady a teď, ať jsou jejich životní okolnosti jakékoli.

Do mysli si zapisujeme nejenom to, co žijeme a prožíváme, ale i jak to prožíváme. A jaké budou naše vzpomínky za dvacet, třicet let? Jaké si je dnes uděláme, takové je v budoucnosti najdeme. Ne nadarmo nám Bůh radí, abychom byli jako děti. Náš život může být naplněný a barevný navzdory šedi okolo nás. Ale možná to bude chtít zaměřit pohled jinak než dosud, ne na svět okolo, na jeho problémy, mediální kauzy prezentující katastrofické scénáře naší budoucnosti, na nevyhnutelné bolesti a strasti, které přinášejí okolnosti našeho pozemského putování.

Co teď v životě prožíváš? Máš věrného partnera, i když má svoje vrtochy, děti, jejichž představy o životě tě někdy vyvádějí z míry, přátele, kteří tě občas zklamou, máš střechu nad hlavou, ale bydlení tvých snů to nikdy nebude, máš práci, kde s tebou počítají, jenže kolegové mají své mouchy. Ale máš je! Děti vnímají svět jednoduše, bez různých ale, i když a jenže – a v tom je jejich požehnání. Tedy: máš věrného partnera, máš děti, máš přátele, máš střechu nad hlavou a máš svoji práci! A máš také víru v nové dobré časy?!

Prázdninová soutěž DRABBLE

*Milé čtenářky a milí čtenáři,
pomozte nám vybrat vítězný drabble naší letní literární soutěže!
I váš hlas může rozhodnout, kdo se stane vítězem.
Zvolte pomocí jednoduchého dotazníku jeden z šesti očíslovaných
soutěžních příspěvků, který se vám líbí nejvíce. Automaticky se tak
stanete jedním z hodnotitelů čtenářské poroty.
Úkolem soutěžících bylo napsat básnický či prozaický text o délce
přesně sto slov s použitím předem daných pěti slov.*

Automat na webových stránkách <http://www.piste-povidky.cz/sekce/drabble-koutek> vygeneroval tato slova:

jeden, spiknout se, antikvariát, dialog, pochoutka

Jeden z čtenářských příspěvků jsme nemohli do soutěže zařadit, jelikož nesplňoval soutěžní zadání týkající se délky textu. Najdete jej samostatně na konci časopisu.

Hlasujte zde: DOTAZNÍK

Kliknutím na tlačítko DOTAZNÍK se vám otevře jednoduchý formulář. V něm označte číslo vaší volby a kliknete na tlačítko odeslat.

DIALOG

Jak jsme s dvojčaty vedly **dialog** po telefonu. Jsem kmotra desetiletých dvojčat Alžbětky a Vendulky. Ke konci školního roku jsem jim volala: „Holky, co podnikneme o prázdninách? Na jakou **pochoutku** od tetičky matičky se těšíte?“ „Máme jeden návrh“, ozvalo se na druhé straně. „Kdybys s námi zajela zase do toho bezva **antikvariátu**, potřebujeme najít **jednu** starou super knížku. Ale musíme **se spiknout** a nikomu nic neprozradit, protože ji chceme dát mamince k narozeninám. Někomu ji půjčila a on ji už nevrátil. Teti, prosím, zkusíme to?“ „Jasně, holky, už se moc těším na naši pátrací akci. Ahoj, pozdravujte celou rodinu!!!“

JEN TAK

Jen tak stát a poslouchat
jak tluč srdce
chvilí nic neříkat
těšit se z pěkného dne

a přestat sledovat
jak v divokém úprku myšlenek
utíká život rychleji
než si přejeme

jen tak stát
alespoň **jeden** večer
být zticha a čekat
až se den svlékne do noci

mlsat oblíbenou **pochoutku**
a pozorovat jak Andromeda
vede s Kasiopeou věčný **dialog**
o nesmrtelnosti chrousta

jen tak chvíli v klidu stát
spiknout se proti
čím dál rychlejšímu
toku života

provětrat si
antikvariát vzpomínek
přestat sledovat
přibývajících šediny

a nechat zase jednou zamávat
věčného dirigenta taktovkou
aby se duše zasmála
až bude lámat okovy života.

ČAS

Na tržnici času, v zářivém obalu z nadějí
a slibů
nabízí zítřek splnění všech snů.
Nestojí o **dialog** mezi tím, co bylo,
co je a co bude.
Prostírá **pochoutky** s vůní slunce
a jahod,
na paletě barev mu zcela chybí šed'.

A v **antikvariátu** minulosti se na polici
krčí včerejší den
prodáváný za cenu papíru a cenu
vzpomínek.
Nikdo však nekoupí.
Snad **spikly se** dny, vteřiny, hodiny,
snad spikly se, jen aby zatajily,
že co je zítřa, bude dnes, pak včera.
Jeden den dítě a stařec nakonec.

Tak jako voda řek, jež mizí v oceánu,
tak včerejšek dává smysl zítřku.

BĚŽÍM

Běžím a přemýšlím, co jsem udělal zlé-
ho. Ti psi **se** proti mně museli **spiknout**.
Za zády slyším jejich vrčení, jeden chví-
lemi i štěká. Nohy už mi vypovídají služ-
bu, ale ty bestie mě ženou dál. Kličkuji
mezi domy, pobíhám ve světle poulič-
ních lamp a snažím se je vši silou se-
třást. Míjím výlohu cukrárny, **antikvari-
átu** a zlatnictví, všude je zhasnuto.
Úkryt nenacházím ani v papírnictví;
dveře jsou zamřížované a zamčené.
Konečně se zastavím, protože už nemo-
hu popadnout dech. Psi mě rychle dobí-
hají a vedou mezi sebou vrčivý **dialog**.
Pravděpodobně se dohadují, kdo má
větší nárok na mé pravé stehno. To bu-
de **pochoutka**.

BIBLE

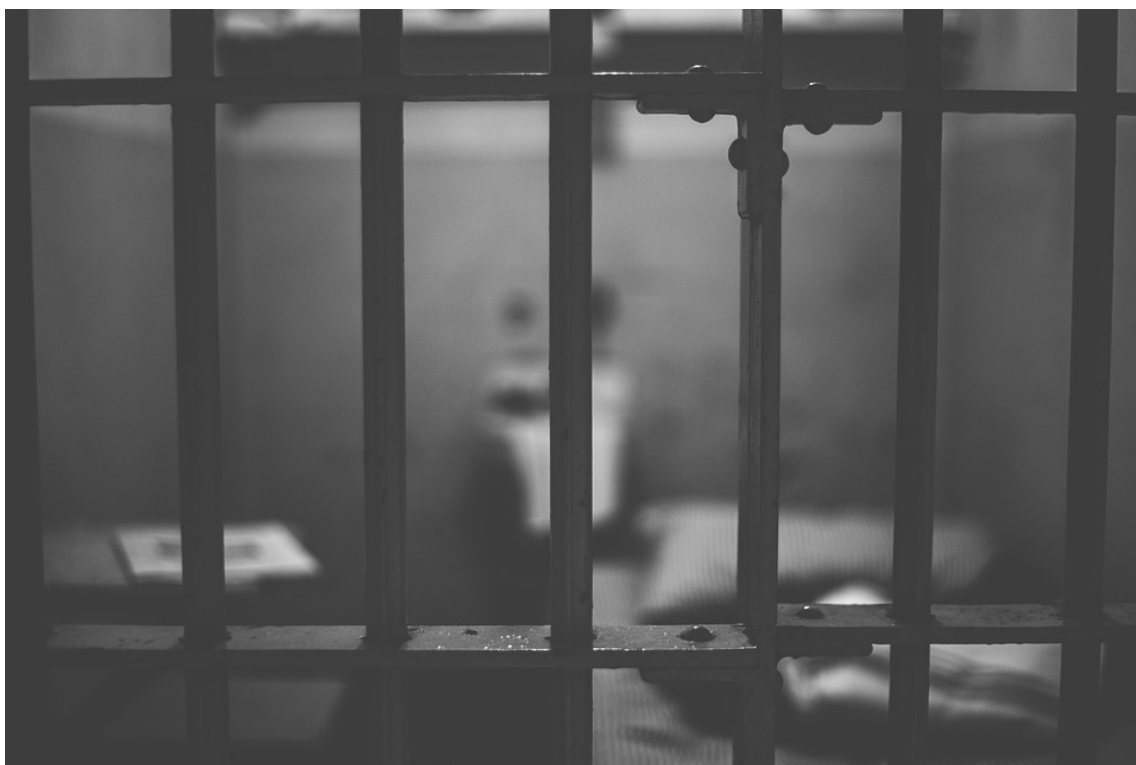
Antikvariát ten krásný shop,
ráda v něm vedu **dialog**.
S lidmi co odkládají staré,
s lidmi co hledají to pravé.
Tak co je ta **pochoutka** pravá?
Je to snad výživa zdravá?
Nebo snad myšlení čisté?
Vyhnout se **spiknutí** - tak to je jisté!
Jeden den tam tohle se stalo.
Lidi tam opravdu bylo jen málo.
Do velkého ticha rána se ozvala.
„Promiňte, spadla mi kniha,
kterou jsem si vzala,
byla moc těžká“ ozval se hlásek,
jakoby zazpíval konipásek.
Našla jsem, hledám ji dlouho,
svírám ji už ji mám
ty moje touho.
Tohle je pochoutka už to vím,
a s ní se v životě neztratím.

Máš chuť jako lesní jahody,
naháníš neverky, abych je viděla fakt
zblízka.
Setřepáváš hvězdy,
aby padaly, zrovna když se dívám.

Napsal jsi nám úžasný dopis.
Někteří ho nedoceňují a odnášejí do
antikvariátu...
Pro mě je každodenní snídání,
pochoutkou, bez které nezvládám den.

Jeden den u Tebe
je jako roční dovolená v ráji.
Chci Ti být blízko, jak jen to jde.
Spiknout se s anděly, chválit Tě o 107.
Toužím vědět,
nad čím přemýšlíš,
proč se trápíš,
kdy se usmíváš.

Vedu **dialog** se svou lidskou
přirozeností,
chci ji navždy umlčet,
odstranit všechna zrníčka prachu na
Tvém obraze,
cos do mě vložil.

James Bennett – rozhovor s mužem, který se z lidské pochodně stal pochodní naděje (pokračování)

Vzpomínky na vaše mládí jsme minule ukončili ve chvíli, kdy jste prchal před zákonem do Idaho. Co bylo dál?

Časem mě chytli a poslali zpět do Kalifornie, společně s několika nejtěžšími zločinci, jaké jsem kdy potkal. Byla to ta nejděsivější jízda mého života. Byli tam tři a osnovali útěk.

Nezáleželo jim na tom, jak se věci vyvinou nebo kdo na konci nepřežije. Všem jim hrozily doživotní rozsudky. V oblastní věznici v Kalifornii mi šlo opravdu o život.

Přesto jsem pokračoval po své destruktivní cestě. Vrátil jsem se ke svému životnímu stylu a tentokrát jsem začal užívat tvrdší drogy, jako je vysoce návykový crack. Pokaždé když jsem se opil, jsem ho chtěl a udělal bych cokoli, abych ho získal. Neměl jsem žádný jiný smysl života než se

zdrogovat. Užívání drog otupovalo bolest v mém srdci, a dokud jejich účinek trval, pomáhaly mi uniknout realitě. Tak jsem pokračoval a mé zločiny se stupňovaly.

Když mě zatkli, byl jsem obviněn z únosu, ozbrojené loupeže, loupeže a držení revolveru. Za všechny zločiny mi hrozil trest vězení v délce celkem 350 let, s kaucí půl milionu dolarů. Byl jsem zavřený v nápravném zařízení distriktu Montgomery v Rockville ve státě Maryland.

Teď již ze mě byl násilnický, zatvrzelý kriminálník. Být ve vězení mi už nevadilo tolik, jako když jsem byl mladší. Hrál jsem hazardní hry, a dokonce i ve vězení jsem provozoval obchod 2 za cenu 1, kde jsem kupoval a prodával ukradené věci z kuchyně. I drogy bylo dost snadné sehnat.

Spoluvězňové mi říkali „Freddy Kruger“ a já jsem své jizvy používal k tomu, abych je zastrašoval. Dostával jsem se do rvaček s dalšími vězni a musel jsem být několikrát izolován na samotce.

Byl jsem na nejhlubším dně svého života. Se všemi těmi obviněními, kterým jsem čelil, jsem neměl naději do budoucnosti. Nenáviděl jsem život. Nenáviděl jsem sám sebe a všechny kolem.

Kdy a jak nastal zlom ve vašem životě? Copak se může člověk na takovém místě odrazit ze dna?

Bůh mi ve svém velkém milosrdenství poslal do cely jednoho stařečka. Bratr Tabler se již blížil k osmdesátce, přicházel, mluvil a modlil se s kýmkoliv, kdo naslouchal. Většina vězňů mu nevěnovala

žádnou pozornost. Někteří mu nadávali a někteří na něj i močili, ale on se nadále vracel. To on mi jednoho dne řekl, že mě Bůh miluje a že poslal svého syna Ježíše Krista, aby zemřel za mé hříchy. A že s Ježíšem mohu mít vztah. Zeptal se mě, jestli se za mě může modlit a já jsem souhlasil. Neměl jsem co ztratit.

Když dokončil svou modlitbu, zeptal se, jestli se chci modlit sám za sebe. Opakoval jsem, co říkal, a modlil jsem se jednoduchou modlitbu, aby mi Bůh odpustil hříchy a přišel do mého života. Celý život jsem potkával náboženské lidi, ale bratr Tabler měl oči plné lásky. Neměl z návštěv v oblastní věznici žádný osobní zisk, ale přesto věrně přicházel, ať už mu někdo naslouchal či nikoliv.

Bible říká, že Boží laskavost vede k pokání. Boží laskavost proudí skrze toho malého stařečka mě vedla k pokání. Nikdo mi nemusel říkat, že jsem zločinec. To jsem již věděl.

Nevěděl jsem však, že Bůh miluje zločince, jako jsem já, natolik, že na svět poslal svého jednorozeného syna.

Toho dne, 6. března 1990, když jsem se v tom oblastním vězení modlil z celého srdce onu modlitbu, Bůh ve mně započal práci, v níž pokračuje až do dnešního dne. Nikdy jsem nepoznal, co je láska, a teď poprvé jsem věděl, že mě někdo miluje – že mě Bůh miluje právě takového, jaký jsem.

A poprvé v životě jsem chtěl dělat, co je správné. Chtěl jsem vědět více o Ježíšově životě, jak je zapsaný v Bibli. Zapsal jsem se do korespondenčního biblického kurzu u organizace Good News Missions. Čím více jsem se dozvídal o Ježíši, tím více jsem ho chtěl následovat a žít jako křesťan.

Když jsem začal číst Bibli, Bůh mě začal uzdravovat a osvobozovat. Tento proces stále pokračuje i dnes, o 26 let později. Když jsem se učil přijímat Boží lásku a odpuštění, Bůh ze mě odstraňoval nenávist. Již jsem neměl touhu ubližovat lidem nebo je nenávidět. Bible říká, že když je někdo v Kristu, je nové stvoření. Staré pominulo a přišlo nové!

Bůh odstranil mé srdce z kamene a dal mi srdce z masa. Zažil jsem to, co Bible nazývá zkušeností „znovuzrození“. Bůh mi dal druhou šanci žít, tentokrát jako jeho adoptovaný syn.

To zní neuvěřitelně. Ted' by bylo krásné pokračování – hned mě propustili a vše bylo jednoduché.

Vůbec ne. Stále jsem seděl ve vězení a čelil obviněním za svůj zločin. Vypověděl jsem pravdu o svých zločinech, protože strach z ostatních vězňů již neovládal můj život. Byl jsem odsouzen k devíti letům ve státním nápravném zařízení pro těžké

zločince. I když mi Bůh odpustil, musel jsem přesto nést důsledky svých činů. A nebylo to jednoduché. Byl jsem zničený a deprimovaný. Ale na rozdíl od dřívějšíka jsem nyní měl někoho, ke komu jsem se mohl obrátit. Skutečně jsem v tom státním vězení Boha potřeboval. Říci pravdu o svém zločinu je mezi vězni závažné tabu. Dostal jsem nálepku „práskače“ a práskači se obvykle zabíjejí.

Byla na mně Boží ochranná ruka. Místo, abych se snažil bránit pomocí rvaček, rozhodl jsem se modlit a číst Bibli. Z nějakého důvodu mé dlouhé vlasy, jizvy a hlasité modlitby v mém modlitebním jazyce držely ostatní vězně zpátky. Mysleli si, že jsem pomatený podivín a tentokrát jsem byl rád!

Navštěvoval jsem všechny bohoslužby, které se ve vězení konaly. Byl jsem hladový po Bohu a chtěl jsem být s dalšími, kteří věřili a chtěli Boha uctívat.

Co na to vaše rodina?

Nikdo z mé rodiny mě do vězení nepřišel navštívit.

Několikrát jsem zavolaal svému otci, ale náš vztah byl stále rozbitý. Až o mnoho let později jsem dokázal svému otci odpustit a sám se za nějaké věci omluvit.

Začal jsem si uvědomovat, že jsem nyní součástí Boží rodiny a zatímco má biologická rodina mi neuměla prokazovat

lásku, Boží rodina ano.

Nechci zde vzbudit dojem, že se můj život stal skvělým přes noc. Znovuzrození znamená prostě to, že začínáte znovu jako miminko v duchovní oblasti. I když už jsem neměl touhu se prát, stále jsem si ponechával některé ze svých předchozích zlovyků, jako například kouření. A Bůh musel napravit čtyřicet let nenávisti, bolesti a dalších problémů, do nichž se mé srdce zapletlo. Je to proces, který pokračuje dodnes. Čím více znám Boží slovo a pravdu, která se v něm nalézá, tím více jsem schopen kráčet v plnosti života, který On pro mě má.

Jednou z těch, které si Bůh použil, aby mě naučil, co to znamená být Božím dítětem, byla paní Nancy Engenová, která mě každý týden ve vězení navštěvovala. Časem se stala mou duchovní maminkou a vědomí, že se i o tolik let později stále modlí za mne a mou rodinu, je pro mne velkým požehnáním.

Po čtyřech letech, čtyřech měsících a dvanácti dnech v marylandském státním vězení jsem byl předčasně propuštěn s přísnou podmínkou, která vyžadovala docházení na poradenství v oblasti duševního zdraví a závislostí.

Vyšel jsem z vězení jako vskutku svobodný člověk. Poprvé v životě jsem byl svobodný ve svém srdci a ve společnosti. Radoval jsem se! Mojí první prioritou bylo najít věřící a uctívat Boha.

Tu první neděli jsem vkročil do docela velké církve a našel si místo v zadní části. Vstal jsem, zvedl ruce vysoko nad hlavu a zpíval celým srdcem. Pro některé návštěvníky sboru to mohlo vypadat divně, ale já jsem měl za co Boha chválit a křičet a nic mě nedrželo zpátky!

Po bohoslužbě za mnou přišlo několik lidí, a když jsem jim vyprávěl své svědectví, získal jsem bydlení, auto a práci. Bůh je věrný!

O dalším Jamesově životě, o manželství i jeho cestě do Čech se dozvíte v příštím čísle.

Strasti a slasti Otce vlasti

Alexandr Štěpánovský

Nechci zde popisovat obecně známé dílo a úspěchy člověka, který v roce 2005 získal prvenství v anketě o nejvýznamnější osobnost naší historie i současnosti „Největší Čech“. Dovolte mi uvést několik méně známých skutečností ze života této pozoruhodné osobnosti, které se zpravidla při oslavách 700. výročí jeho narození příliš nezmiňují.

Lidé se někdy ptají, kde se tady Karel v Čechách vlastně vzal. Smrtí Václava III., který byl zavražděn v roce 1305 v Olomouci, vymřeli Přemyslovci. Domácí šlechta hledala panovníka dostatečně významného, zároveň však ne natolik, aby jim příliš mluvil do jejich spoluvlády. Jindřich Korutanský se příliš neosvědčil, a tak se delegace vydala do malého Lucemburska. Jindřich VII. Lucemburský byl tehdy římským králem a souhlasil se sňatkem svého syna Jana s dcerou českého krále Václava II. Eliškou Přemyslovnou. Svatba se konala 1. září

1310 a dne 14. 5. 1316 se manželům v Praze narodil syn Václav, pozdější král Karel IV.

Jejich vztah byl nesourodý a konfliktní. Eliška Přemyslovna byla žena velice sebevědomá a energická, hrdá na svůj přemyslovský původ. Pravděpodobně po svém otci byla psychicky labilní. Měla však silné sociální a náboženské cítění, které spolu s tmavou pletí, typickou pro Přemyslovce, můžeme v dospělosti u Karla IV. také postřehnout.

Janu Lucemburskému bylo v době sňatku čtrnáct let, Eliška byla již sedmnáctiletá vyspělá žena s mnoha životními zkušenostmi. Jan se v Čechách dobře necítil a neustále unikal do válečných výprav a turnajů.

Tehdy se říkávalo: Bez Boha a krále českého není boje žádného. Po otci byl Karel rytířem a bojovníkem, velká vášeň pro turnaje byla pravděpodobně rovněž příčinou velmi vážného úrazu v roce

1350, po kterém byl řadu měsíců nehybný.

Manželská krize královského páru vyvrcholila v roce 1319, kdy král Jan dobyl hrad Loket, kde se Eliška ukrývala se svými dětmi. Teprve tříletý Václav skončil v hradním sklepení, později byl převezen na Křivoklát a svou matku již v životě nespátřil.

Je pozoruhodné, že taková významná osobnost světového (tehdy evropského) formátu, jakou Karel IV. bezesporu byl, vyrůstala za takto neradostných okolností.

V sedmi letech byl Václav převezen na královský dvůr do Francie, kde si ho jeho strýc, francouzský král Karel, velmi zamiloval. Při biřmování mu jako jeho kmotr dal své jméno, zařídil dobré vzdělání a také nevěstu - sedmiletou plavovlásku Blanku z Valois.

„Potom jsem se s ním seznámil a on mne

zahrnoval velkou láskou a otcovskou přízní a poučoval mne častokrát z Písma svatého," takto vzpomíná ve svém vlastním životopise Vita Caroli budoucí český král a římský císař na dalšího člověka, který mu v mladém věku nastavil výhybku dobrým směrem. Jednalo se o fécampského opata Pierra de Rossiers, budoucího papeže Klimenta VI.

Vita Caroli, Život Karlův, je skvělým zdrojem informací o tomto panovníku. V prvních kapitolách popisuje své zážitky z mládí v cizině, příjezd do Čech a počáteční působení v naší zemi. Nalezneme zde řadu pozoruhodných podrobností, např. zmínku o zvláštní Boží ochraně v Itálii, kde měl být otráven, či velmi důrazné napomenutí od Boha skrze sen ohledně jeho nezřízeného života.

Karel o důvodu sepsání tohoto díla uvádí:

„Nyní chci vám napsat o marném a nemoudrém životě mém a o počátku svého světského běhu, aby vám mohl sloužit za příklad. A nezamířím milosti, která byla ve mne od Boha vlita, ani lásky ke studiím..."

Apeluje na své budoucí nástupce, aby v životě zvolili dobrou cestu: „Neboť jako tvář, kterou zříme v zrcadle, je prázdná a není nic, tak také život hříšníků je prázdný a není nic.“ Ukazuje, že jen Kristus dává skutečně naplněný život. Jako jediný český panovník upozorňuje krále, kteří budou panovat po něm, že urozenost a bohatství jsou nic, pokud schází čisté svědomí, skutečná víra a naděje ve vzkříšení.

Varuje před lakomstvím a poukazuje na pravé bohatství - poklad moudrosti.

Konstatuje, že je lidské hřešit, ale ďábelské ve hříchu setrvávat. Varuje před hněvem, závistí a pýchou. Nabádá ke střídmosti v jídle a pití, k věrnosti v manželství a důsledné výchově.

Poukazuje, že skutečně šťastní lidé jsou ti, kteří žijí podle Bible a mají jistotu, že jejich jméno je zapsáno v Knize života.

K některým dalším méně známým skutečnostem Karlova života patří například následující:

- Měl řadu osobních lékařů, mezi nimi vynikal Havel ze Strahova, který panovníkovi doporučoval cvičení a masáže a lehce napomínal: „Vaší Milosti by zcela stačilo, kdyby se umírnila v jídle a především v pití, dále kdybyste ve správnou dobu a včas chodil spát a mnoho nebděl. Vyhybejte se hněvu, smutku a přílišné úzkostlivosti. Také vzduch ať je co nejčistší, a pokud není přirozeně, nechť je upraven uměle - vějířem s přivěšenými aromatickými prostředky.“
- Dovezl k nám švestky a také velmi kvalitní odrůdy francouzského vína z Burgundska, dnes známého jako Rulandské modré. Na jeho popud začala zakládat své vinice města Beroun, Slaný, Říčany, Brandýs, Kostelec nad Černými lesy, Český Brod, Velvary, Mělník a samozřejmě Praha.
- Nařídil zakládat rybníky z důvodu chovu ryb (dovezl k nám parmu obecnou), pro kultivaci močálů a bahnišek a také jako ochranu před povodněmi v době tání sněhu. Jeho nejznámější vodní dílo je Velký rybník, který vybudoval pod svým oblíbeným Bezdězem. Dnes mu říkáme Máchovo jezero.
- Dbal na péči o lesy, ve svém zákoníku Maestas Carolina ustanovuje zákony na ochranu stromů a též tresty pro nedbalé služebníky, kteří se o stromy špatně starali nebo je dokonce ničili.
- Za jeho vlády vznikla v Praze lékárnická zahrada, některými historiky považovaná za první botanickou zahradu v Evropě. Rozkládala se přibližně v místech dnešní hlavní pošty v Jindřišské ulici pod názvem Hortus Angelicus – podle dvorního lékárníka a Karlova důvěrníka Angela de Florencia.
- Ustanovil zvláštní funkci pečovatele o zvěřinec na císařském dvoře s titulem Custos leonum - „levmistr“.
- Na podporu morálního života svých poddaných pozval do Prahy vídeňského kazatele Konráda Waldhausera, který přesvědčivým způsobem vystupoval proti hýření a neskromnému životu. Ten

se dokonce nebál veřejně napomenout samotnou královnu Alžbětu Pomořanskou, když si přišla se svými dvorními dámami poslechnout jeho kázání do kostela sv. Havla na Starém Městě.

- Pod vlivem jeho kázání se zřekl svých významných funkcí Jan Milíč z Kroměříže, vydal se na dráhu duchovního a začal česky kázat prostým lidem. Karel IV. jeho činnost podporoval (navzdory tomu, že byl od něj nazván Antikristem) a finančně mu pomohl vybudovat domov pro dívky z ulice „Nový Jeruzalém“, kde se učily zbožnému životu i praktickým věcem – šít či pečovat o domácnost.
- Podporou těchto duchovních a také založením univerzity roce 1348 tak Karel IV. určitým způsobem napomohl nástupu české reformace. Pražská univerzita se totiž stala místem svobodného bádání a diskuze, umožňující později vyrůst takovým osobnostem, jako byl Mistr Jan Hus či brilantní řečník a intelektuál Mistr Jeroným Pražský, od jehož upálení v Kostnici uplynulo letos v květnu 600 let.

Jistěže ne se vším bychom dnes mohli s Karlem IV. souhlasit. Osobně mi je např. cizí a nesrozumitelná jeho vášeň pro sbírání ostatků svatých či udělení souhlasu k norimberskému protižidovskému pogromu, jevu ve středověké společnosti bohužel běžnému.

Nicméně jeho myšlenky mi připadají natolik nadčasové a aktuální pro naši společnost, hledající svou identitu, že bych Vás rád tímto povzbudil k dalšímu odkrývání odkazu jedné z nejvýznamnějších postav našich dějin.

Použitá literatura:

Karel IV., *Vita Caroli, Vlastní životopis*, Dobrovský s.r.o., 2015
 Lenka Pecharová, *Po stopách Karla IV.*, Portál s.r.o., Praha 2016 (výborné i pro děti mladšího školního věku)
 Pro děti a mládež bych dále doporučil: Zdeněk Ležák, *Karel IV., Pán světa*, Komiksový příběh největšího českého panovníka, Albatros Media a.s., Brno 2016

Hanu Pinknerovou a její obchůdek

Spisovatelka Hana Pinknerová je čtenářkám Tabity dobře známá. V mnohých číslech časopisu můžete najít její články.

Dnes vám chceme představit další z jejích aktivit: malý obchůdek. Již na fotografiích je vidět, že je to mimořádné místo. Hanka obchůdek povýšila na umělecké dílo. Protože vytvořit prostor, který na vás dýchá pokojem a z kterého číší krása, je umění.

Hanko, naši čtenáři znají především tvé články, v dnešním čísle ale představujeme tvůj obchod. Spisovatelka a podnikatelka. Obě jsou to povolání, ke kterým asi není jednoduchá cesta. Zeptám se tě nejprve: Čím jsi chtěla být původně?

Myslím, že toho bylo tolik, že si to ani nepamatuju. Určitě jsem chtěla být zpěvačkou, učitelkou, herečkou, redaktorkou, prodavačkou v cukrárně a samozřejmě taky maminkou.

Vystudovala jsi a pracovala jako učitelka. Jak ses dostala k psaní?

Učitelka češtiny má ke psaní blízko. Musím ovšem připomenout, že po ukončení pedagogické fakulty jsem nešla učit, ale dostala jsem místo jako redaktorka hudební revue Opus musicum. Pracovala jsem tedy jako hudební kritik. Učit jsem šla až po revoluci. Systematickému psaní, tak jak je čtenáři znají dnes, jsem se začala věnovat až na mateřské dovolené. Já jsem si ji protáhla na patnáct let, takže jsem měla i toho

času na psaní dostatek. Začínala jsem scénáři k relacím Trans World Radia, které pak vždy po roce vycházely knižně.

Co tě vedlo k tomu, otevřít si vlastní obchod?

Byla to životní nutnost. Obchod, v němž jsem byla zaměstnaná, se jeho majitel rozhodl zavřít. Nabídl mi jej k odkoupení. Strašně jsem se toho bála, neuměla jsem si představit, jak to sama zvládnou, ale můj muž mne podržel. S odstupem času vidím, že to byla správná volba.

Co bylo pro tebe nejtěžší v době, kdy ses rozhodovala, že začneš podnikat?

Nejvíce jsem se bála účetnictví. Na administrativní věci nejsem dobrá. Jak někde vidím sloupce čísel, zatmívá se mi před očima. Ale ono to vždycky po chvíli přejde a nakonec všechno nějak spočítám.

A nyní? Co je teď těžké? Co ti naopak dělá radost?

S čísly bojuju stále, ale nevzdávám se. Naopak nemůžu se nabažít vybírání knih. To je skutečné potěšení bádat v nabídkách knižních nakladatelství a vybírat krásné a hodnotné knihy. Specializuju se na duchovní literaturu, ale v poslední době se hodně věnuju dětské literatuře. Vychází obrovské množství titulů a pro zákazníky není snadné se v této nabídce zorientovat. Já nabízím jakýsi předvýběr. Vybírám knižní tituly, aby se zákazníci nemuseli brodit brakem. Jako bývalá učitelka češtiny miluju dětskou literaturu a moc mě těší nabízet kvalitní dětské knihy. Při výběru knih hledím spíše na trvalou kvalitu než na atraktivitu novosti. Dokážu poradit a navrhnout vhodný titul, pořád hodně čtu a mé pedagogické zkušenosti se také hodí. Kromě knih ve svém obchodě nabízím i dárkové předměty, šperky, různé drobnosti k potěšení. Jako parádnice vybírám a sháním zajímavou bižuterii a autorské šperky, které se hned tak neseženou. Obrazová galerie mi vznikla pod rukama tak nějak spontánně. Každý měsíc pořádám výstavu a kromě toho nabízím

ke koupi výtvarná díla ve stálé expozici. S knihami se to dobře doplňuje. Raduju se, když se krásný předmět nebo kniha setká se svým majitelem. Vymýšlím prostor, do jakého bych sama ráda chodila. Nabízím pokojné místo k odpočinku a kochání se. Je možné se tu začíst, popřemýšlet si, zkusit si náušnice nebo prohlížet obrazy.

Ve svých článcích a knihách často mluvíš o hledání a nacházení radosti. Jak je to s tebou? Z čeho čerpáš sílu a kde nacházíš radost?

Potěšující věci jsou samy o sobě prima, ale opravdovou sílu, tu vnitřní, člověku beztak neposkytnou. Mohou ovšem zprostředkovat Boží dotyk. Bůh je zdroj síly a potěšení. A k jejich předávání si používá všelijakých způsobů. Může to být dobrý oběd, přátelské setkání, poklidná hladina vody, let ptáka, krásná hudba, voňavá květina, vydatný spánek, jízda na koloběžce ..., však víte.

Můžeš nám svůj krámeček blíže představit? Jak bys ho popsala?

Tradiční malé knihupectví se zaměřením na duchovní literaturu sídlí v domě Církve bratrské na Kounicově ulici 15 již od začátku devadesátých let. Jak čas šel, jeho tvář se neustále proměňovala. V rozlehlé vstupní prostoře s vysokým stropem přibýlo patro, kde se dobře čte a sní. Místnosti do dvora, které sloužily postupně jako kancelář, knihařská dílna a jako sklad materiálu, se proměnily

v galerii. Stále nabízíme knihy s duchovním zaměřením a křesťanskými hodnotami. Máme knihy odborné – teologické, ale i z oblasti poradenství. Samozřejmě nabízíme i beletrii a knihy pro děti. Snažíme se vybírat knihy, které jsou nadčasové, přinášející potěšení a povzbuzení. Nabízíme také nahrávky křesťanské hudby a filmy s myšlenkou.

Myslím, že na celkové atmosféře obchodu se nápadně projevilo, že ho převzala ženská ruka. Podařilo se navázat spolupráci s několika autorkami šperků. Každá z nich má svůj velmi osobitý rukopis a jejich výtvary nesou pečeť jejich osobností. Nabízíme šperky v různých cenových kategoriích a pro různé stylově zaměřené ženy. Od klasiky po modernu.

V galerii, která nese název Světlo, se vedle pravidelných výstav konají různé akce jako autorská čtení, pravidelná čtení pro děti nebo autogramiády.

A ještě poslední otázka: Pokud čtenáři nezavítají do Brna, mohou si knihy objednat i na dálku?

Objednávky posílám, ale eshop nemám, to bych zatím nezládla. Čtenáři se mohou obracet na tyto adresy:

www.knihy-galerie.cz
knihyadarky@email.cz

Děkujeme za rozhovor a tobě i tvému krámku přejeme požehnaný čas.

Ptala se Luba Šťastná

Za volantem III

Alena Šelongová

Léto, i když letos dlouho drželo své veslo, přece jen nakonec skončilo a je tady podzím. Čas dovolených uplynul a můžeme se jen těšit, že se léto se svým teplým počasím opět příští rok vrátí. Ted' nás však čeká období, které řidiči moc rádi nemají - a to je období plískanic, větru, mrazu a náledí.

Děti

Děti opět začaly chodit do školy. Je sice pravda, že školy se snaží pro děti připravovat programy zaměřené na dopravní výchovu, dokonce to mají zabudované v učebních plánech, ale když jsem si prověřovala, jak to vypadá v praxi, děti toho moc nevědí a neumějí se chovat ani na chodnících, ani na silnicích. Myslím, že by se jim v této oblasti mělo věnovat více času i informací. Je potřebné vybudovat v nich včas správné návyky.

Dnes již máme užitečné programy i na

internetu. Určitě vyzkoušejte program www.skodahrou.cz Děti se zde zábavnou formou učí, jak řešit konkrétní dopravní situace, jak se zachovat, pokud jim ujede autobus a ony jsou nuceny jít domů po krajnici pěšky, kdy a jak přecházet, co všechno musí dodržovat jako cyklisté a tak dále.

Domácí mazlíčci v autě

Další potenciálně nebezpečnou situací, kterou se řidiči příliš nezabývají nebo ji berou na lehkou váhu, je převoz domácích mazlíčků (pes, kočka, králík, fretka aj.).

Přepravu zvířat nelze posuzovat jako převoz věcí. I na ně platí předpisy, nesmí ohrozit a omezit řidiče ani posádku, musí být přepravována tak, aby v případě nehody byly co nejvíce eliminovány následky nárazu.

Menší zvíře lze přepravovat ve schvále-

ném speciálním boxu (ten musí být připoután bezpečnostním pásem), na větší je třeba pořídit přepravní box ve správné velikosti a provedení. Rovněž existují různé plastové mřížky anebo sítě, které omezí pohyb zvířete uvnitř vozu.

Bezpečnost přepravy, zejména psů, již kontroluje i dopravní policie a dává pokuty za její nedodržení. V zahraničí policie často dokonce pokračování v jízdě řidiči nepovolí. Při delších přestávkách, kdy opouštíte vozidlo, neponecháváme zvíře uvnitř auta a dbáme na jeho pitný režim. Cestovní pas psa do zahraničí je povinný včetně čipů.

Požár

Hasicí přístroj v autě je velmi důležitý, v některých zemích EU dokonce povinný. Malý hasicí přístroj je nejlépe mít po ruce, ale pevně zajištěný, aby se nestal při autonehodě původcem dalších zranění. Jako náhrada za hasicí přístroj může posloužit také hasicí sprej.

Pokud dojde k požáru motorového vozidla, postupujte velmi rychle. Automobil může být ohněm kompletně zničen během několika minut. Požár vždy ohlase telefonicky na číslo 150, případně 112. Dále postupujte podle instrukcí operačního důstojníka.

Protože požár ve vozidle je velmi nebezpečný a rychlý, připomeneme si všeobecné zásady boje s ohněm ve vozidlech:

Při jakémkoli podezření na požár - je cítit kouř, něco se pálí apod. - je třeba co nejrychleji a bezpečně zastavit.

Vypněte motor, a pokud je vozidlo vybaveno odpojovačem baterie, vypněte baterii. Již to někdy stačí, aby se požár nešířil, pokud vznikl zkratem v elektroinstalaci.

Většina požárů vzniká v motorové části nebo od rozpáleného výfuku.

Vy i ostatní spolucestující opusťte vozidlo a s připraveným hasicím přístrojem proveďte vizuální kontrolu. Zjistěte, kde požár vznikl - stačí pohled pod vozidlo od zadní části až dopředu pod motor.

Pokud se potvrdí požár či žhnutí, všichni by měli odejít od vozidla do bezpečné vzdálenosti (deset metrů je málo) a mimo silnici.

Pokud hoří motorový prostor a máte hasicí přístroj, nikdy zcela neotevírejte kapotu! Haste nejprve jen s lehou pootevřenou kapotou motoru, abyste zabránili přístupu vzduchu. Pozor, kapota pálí! Vyzvěte někoho, ať volá na linku 150 nebo 112.

Při začínajícím požáru ve stadiu žhnutí nebo malého zahoření - nemáte-li hasicí přístroj k dispozici, lze použít na hašení zasaženého místa deku, kabát či cokoliv jiného, co by zabránilo přístupu vzduchu a požár se tak nemohl šířit.

Při požáru většího rozsahu počkejte v bezpečné vzdálenosti na příjezd požární jednotky.

Dojde-li k požáru vozidla následkem autonehody, situace je podstatně složitější, myslete vždy primárně na záchranu lidských životů.

Pokud vidíte jiného motoristu v nouzi, neváhejte a zastavte. Poskytněte pomoc! Nemyslete sobecky jen na sebe! Nikdy totiž nevíte, kdy stejnou pomoc budete potřebovat sami. Jak se budete cítit, když vám v nouzi nikdo nezastaví?

Připomenutí na závěr:

- Pokud se necítíte dobře, bolí vás hlava nebo je vám špatně, nesedějte za volant, ohrožujete nejen sebe, ale také další účastníky dopravy. A čas už zpátky neposunete, i kdybyste sebevíce chtěli.
- Nenechte se vyprovokovat těmi, kdo jedou s vámi v autě, ani těmi, kdo kolem vás „přefrčí“ nepovolenou rychlostí.

Nezapomínejte: je dobré umět, je dobré vědět, je dobré spoléhat na druhé lidi, ale naše spoléhání má být na Boha. Pozvěte ho tedy, ať vy se stanete Jeho spolujezdcem.

(Příslaví 22,6: Vyuč chlapce na počátku jeho cesty, neodvrátí se od ní, ani když zestárne.)

Přeji mnoho bezpečných kilometrů na vašich podzimních výjezdech.

Zvířata u nás doma III

Milan Kubic

V minulém čísle jsme se zaměřili na psy. Téměř stejně častým zvířetem a také podobně oblíbeným je v našich domácnostech kočka.

Soužití s kočkou se zdá méně náročné na osobnost chovatele. Kočku tak jako tak nemůžeme cvičit, prostě to moc nejde. Kočka si bude vždy dělat to, co chce ona. Není to smečkové zvíře, neřídí se vůdcem, je solitér a chová se dle svého uvážení.

Samozřejmě že se naučí také spouště věcí, ale pokud je to pro ni zajímavé.

Kočka je zvíře velmi přítulné. Je čistotná, a pokud má připravený záchod, nic neznečistí.

Měl jsem kočku devatenáct let a málokteré zvíře je tak vtipné. Kaskadérských kousků, které kočky dokáží, je plný internet a určitě doporučuji některé shlédnout.

Oproti psovi však kočku lze brát s sebou třeba na dovolenou k moři poněkud těžko. Vystavovali bychom ji zbytečně stresu a společné zábavy bychom také mnoho neužili. Proto je nutné mít v záloze někoho, kdo se nám o ni v případě potřeby postará.

Kočku můžeme samozřejmě chovat i v bytě, naučí se velmi dobře chodit na záchod, který jí připravíme. Moje babička měla dokonce kočku, která se sama naučila chodit na záchodovou mísu! Nesplachovala samozřejmě, ale i tak je to úžasné.

Naše kočka si běžně otvírala dveře kamkoliv. Vyskočila na kliku a počkala, až se dveře otevrou. Museli jsme kvůli tomu mít

na dveřích od bytu kliku obráceně.

Kočka, která prožije celý svůj život pouze v bytě, je ale také trochu smutná představa. Naše rodina ji brala s sebou každý víkend na chatu, kde volně běhala a nikdy neutekla.

Mít kočku v domě se zahradou je proto každopádně výhodnější a nepopsatelně zábavnější. Může být uvnitř i venku. Kdo však má rád na zahradě ptáky, ptačí hnízda, ať na kočku zapomene. Je to neuvěřitelný dravec a nic živého, menšího než je ona, nenechá bez povšimnutí. Jedna kočka dokáže zlikvidovat ptačí mláďata v širokém okolí. Stejně tak, kdo rád chová křečky nebo jiné hlodavce, kočka pro ně není nejlepším společníkem. Dříve nebo později je dostane.

Koček existuje také mnoho ras, ale pokud člověk netouží vysloveně po nějakém zvláštním kočičím vzhledu, je jedno, jakou kočku si pořídíme. Jak jsme si řekli, stejně nás moc poslouchat nebude. Některé rasy psů jsou pro výchovu vhodné více, jiné méně. U koček je to víceméně jedno. Proto určitě neuděláme chybu, pokud si vezmeme kočku z útulku, kde jich je mnoho a určitě stojí za to některé vytvořit útulný domov. Kočka od nás potřebuje hlavně potravu, pozornost a misku na vykonávání své potřeby v bytě. Místo na spaní si najde většinou sama. Dnešní doba

je pro majitele bytových koček velmi příznivá, protože nabízí do kočičích záchodů nepřeberné množství steliv, která pohlcují vlhkost i zápach. Kočičí moč je totiž velmi cítit. Čím dříve se kočka naučí chodit na záchod a čím dříve to po ní uklidíme, tím lépe pro nás. Kočka je totiž čistotné zvíře, a jakmile jí její záchod nevoni, jde jinam.

Pro kočky také seženeme spousty doplňků, hraček, pelechů atd., takže o zábavu a útratu budeme mít postaráno.

Pokud se kočka občas pohybuje sama venku, je asi lepší ji nechat vykastrovat. Není mi to sice moc sympatické, ale je to lepší než shánět věčně zájemce o kotátka. Doufám, že nápad kotata pravidelně topit, než dát pár stovek za kastraci, už snad dnes nikoho nenapadne.

Kočka není příliš vhodná pro alergiky. Kočičí srst a sliny jsou jedny z nejsilnějších alergenů. Sám na sobě jsem to mohl pozorovat. Jsem alergik a těch devatenáct let jsem kýchal a smrkal, jen co jsem přišel domů.

Kočka je milá společnice, přítulná a hravá, člověka také pokaždé vítá a dává mu najevo svoji náklonnost. Je to zvíře pro ty, kteří chtějí nenáročného kamaráda, ale kteří budou respektovat jeho svobodomyslnost a vlastní hlavu.

Čertovo kvítko - pohádka

Marie Macková

Lukáš byl mladý chasník. Měl malou chaloupku, malé pole a malou zahrádku. Dědictví po rodičích. Hospodářství ho sotva uživilo. Když si do chalupy přivedl ženu Lidušku, musel za prací do světa, aby si vydělal trochu peněz na větší kus pole. Lidka byla šikovná děvče. Věřila, že malé hospodářství dobře zastane.

Lukáš odešel. Lidunka měla stále mnoho práce, ale přesto se jí začalo stýskat. Všiml si toho čert, který se potloukal po kraji.

„Áá, děvchenka pro samé slzičky nevidí, zasadíme jí pod okny kvítko Sebelíto a dušinka bude naše.“

Čert si mnul ruce, jak to dobře vymyslel. Teď už mu nezbývalo, než čekat.

Do rána pod okénkem vyrostla podivná květina, ani keř, ani bylina. Lidka vyšla z chalupy. Sedla si na lavičku na zápraží a vzdychala. Dneska ráno jí bylo obzvlášť smutno. Čertovo kvítko, jako by je zaléval, rostlo, až zarostlo celé okénko.

Když se mladá hospodyně vrátila do chalupy, bylo tam pořádné šero. „No, to jsem se pěkně vdala,“ pomyslela si Liduška. „Muže mám v cizině, chalupu tmavou, práce až nad hlavu a peníze při tom všem žádné. Vždyť já jsem docela ubohá.“ Litovala se a litovala, přestala pracovat, myslela si, že je na tom ze všech lidí nejhůř. Nakonec se začala užírat závisť a vyhýbat se lidem.

To bylo něco pro čerta. Přestrojil se za pěkného myslivce, vešel do chalupy

a řekl: „Dobrý den přeji.“ Už dlouho se dívám, jak taková pěkná paní maří svůj život v téhle díře. Kdybys chtěla, mohla bys od zítřka být se mnou v mé hájovně.“

Liduška zapomněla na Lukáše. Už aby byla pryč a začala lepší život.

„Dobrá,“ řekl myslivec, „zítra večer si pro tebe přijdu, čekej.“

Liduška čekala celý den. Večer se otevřely dveře a do světnice vstoupil Lukáš.

„To jsi ty?“ podivila se žena.

„A kdo by to měl být?“ její muž se smál. Lidka raději honem spustila, jak se jí stýskalo a jak se jí zle dařilo a mluvila a mluvila, aby se Lukáš na nic neptal a nepřišel na to, že čekala někoho jiného.

„Neboj se, Liduško,“ všechno se teď v dobré obrátí. Máme peníze a čtyři šikovné ruce. Koupím si kus pole a kravičku. Uvidíš, jak se nám povede.“

Čert si svou ulovenou dušičku dobře hlídal. Ale když viděl vcházet do chalupy ramenatého hospodáře, raději se toho večera vůbec neukázal.

Brzy ráno Lukáš vstal, obhlédl chalupu, dvůr i zahrádku. Byl zklamaný, všechno bylo zanedbané. „A co to tady roste? Podivná květina, ani keř, ani bylina, do oken stíní.“ Lukáš popadl motyku a kvítko vykopal.

Ale to do rána zase vyrostlo. Lukáš každé ráno kvítko vykopal, druhý den znovu stínilo do oken. Celý den pilně pracoval, ale hospodářství se jen pomalu rozmáhalo. Celý den chlácholil svou ženu, ale ta stále naříkala a naříkala.

Jednoho dne jí řekl: „Půjdu na trh, koupím kravičku, bude nám v chalupě veseleji.“ Odešel brzy ráno, aby se do večera vrátil. Plevel pod okny toho dne zapomněl vykopat. Čert si toho hned všiml. Bez váhání se vydal do chalupy v mysliveckém přestrojení.

„Vzpomínáš si, Liduško?“ lákal Lidku. „Jestli chceš, přijď navečer k lesu, ukážu ti svoji hájovnu. Můžeš tam se mnou hned zůstat.“ Po těch slovech zmizel.

Lidka se ustrojila a odpoledne vyšla z chalupy, že půjde k lesu. Ale jak udělala krok přes práh, zakopla o výhon té podivné rostliny, která za den pořádně zmohutněla. Lída v celé své parádě upadla. Ztěžka vstala, viděla, jak je umazaná, zlost s ní lomcovala.

„To je ale divná květina, ani keř, ani bylina, pod nohy se plete. No, počkej!“ Běžela pro motyku, plevel vykopala a vyhodila. „Teď se musím převléknout a umýt,“ řekla si. Vrátila se do světnice. Odpolední sluníčko svítilo dovnitř. Liduška uviděla všechen nepořádek, každou pavučinu, špínu na podlaze. Hned se pustila do práce. Byl už skoro večer, když byla s prací hotova. A tu si vzpomněla, že už by tu měl Lukáš každou chvíli být. Začala se na něho těšit. „Uvařím mu polévku, jistě bude mít hlad.“ Zrovna si brala čistou zástěru, když se otevřely dveře. Lukáš nevěřil svým očím: uklizeno, navařeno, bývá pod okny vykopáno a usměvavá žena ho radostně vítá.

„To je dobře, že už jsi tady,“ šeptala mu Liduška a spokojeně se k němu přitulila.

Toho večera čekal čert marně.

Ráno vyšel Lukáš ven s motykou, že udělá svou každodenní práci, ale zůstal v údivu stát. Pod oknem kvetla červená růžička.

„Liduško, pojď se podívat,“ volal nadšeně, „ta podivná květina, ani keř, ani bylina, to bylo určité čertovo kvítko, protože to přestane růst, až když ho vykope ten, komu ho čert do zahrádky zasadil.“

Od té doby bylo v chaloupce dobře. Lukáš s Lidunkou se měli rádi a červená růžička kvetla pod oknem na znamení jejich lásky.

Panenka z ovčí vlny

Barbora Jeřábková

Až se z nebe začnou valit podzimní deště a prodlouží se večery, můžete zkusit vyrobit něco pro radost sobě i dětem.

S ovčí vlnou se dá pracovat vícero způsoby, dnes si popíšeme techniku plstění jehlou.

Vlnu seženete v hobby obchodech nebo v galanteriích, ale tam bývá podstatně dražší. V hobby potřebách ji kupuji za 9 Kč/10 g. V galanteriích bývá vlna připravená v sáčcích.

Jehly koupíte tamtéž, jedna vyjde kolem 20 Kč. Jedná se o speciální plstící jehly, které mají zářezy působící jako zpětné háčky, které vtahují jednotlivá vlákna dovnitř. Tyto jehly se vyrábí v několika tloušťkách - hrubostech. Pro začátek vám postačí i jedna univerzální, střední hrubost, ale pozor, určitě si kupte jehel několik, protože se snadno lámou. Čím hrubší, tím rychleji se vlna zpracovává, ale také klade větší odpor. Jemnější jehlou zas vytvoříte detaily. Jehly se také dají upevnit v různých nástavcích, ale i se samotnou jehlou se dá pracovat. Při práci je vhodné používat pracovní rukavici.

Jako podušku pro práci použijte kus molitanu. Ten můj na fotografii už by

potřeboval vyměnit... I ten se dá sehnat v hobby potřebách za pár korun.

Vlnu spíše trhejte, než stříhejte.

Před plstěním je dobré vlnu zacuchat a trochu poválet v dlaních.

Pak si ji prsty jedné ruky přidržujete a druhou zapichujete jehlu. Není třeba ji zapichovat až nadoraz, je ale třeba ji pokaždé zcela vytáhnout. Smotkem vlny rovnoměrně otáčejte.

Během plstění se bude její objem zmenšovat a bude se zpevňovat. Čím více vlnu zpracujete, tím bude výsledný tvar pevnější. Postupně také můžete jednotlivé části panenky tvarovat – kde budete plstít více, tam se objem zmenší.

Pokud potřebujete přidat na objemu, je dobré vlnu kolem tvaru buď omotat

a pak rovnoměrně připevnit jehlou, anebo přidat chomáček, a to s rozprostřenými okraji.

Na vytvoření paží vyválejte kus vlny a ten pak s postupným otáčením zpracujte.

Já si delší část pak přestřihnu napůl a ustřižené části přikryju vlnou tak, že z nich poté vytvaruji ramínka.

Dlaně vytvaruji podobným způsobem a stejně pak postupuji při tvorbě nohou.

Základ hlavy vytvořím podobně jako tělo. Pak tvaruji oční jamky.

Nos tvaruji přidáním malého kousku vlny

Na fotce vidíte předpřipravené tělíčko, na které jsem ještě přidělala krk a hrboly jako části ramen.

Když jsou všechny části hotové, sešijte je. Na fotkách jsem přidělala část vlasů, ale pak jsem si uvědomila, že je nejdříve potřeba provést toto šití, tak nebudte vlásky zmateny.

U končetin nit ved'te tak, aby uzlík nakonec skončil skrytý mezi tělem a končetinou. Většinou se mi nepodaří strefit se napoprvé tam, kam potřebuji, ale to je běžné.

Hlavu přiděláte vedením nitě mezi nožičkami skrz krk až na vrchol hlavy a zase zpět. Můžete samozřejmě zvolit opačný postup pro skrytí uzlíku ve vlasech.

Většinou nemáme tak dlouhou jehlu, aby dosáhla skrze celé tělo. V takovém případě to zkuste tak, že tělíčko s jehlou uvnitř zmáčkněte oproti tvrdému povrchu. Ono je elastické a smrskne se, takže hrot jehly vykukne. Ten pak většinou musím vytáhnout kombináčkami.

Pak přišijte oči, na které nejraději používám kulaté černé korálky. Nit ved'te zezadu hlavy do oční jamky, kde navléknete korálek.

Pak jehlu píchnete přes nos do jamky druhé a navléknete druhý korálek.

Nakonec zpět dozadu do hlavy, kde udělejte uzlík.

Nakonec přidělejte vlasy. Vezměte kus vlny, který si upravte do placatého tvaru.

Ten pak po jeho okraji připevněte v jedné linii plstící jehlou k hlavičce. Takto postupně pokryjte celou hlavu.

Vlasy pak upravte a panenka je na světě! Šatičky už jsou na vás!

Mám zkušenosti, že tento materiál je poměrně odolný. Panenky byly i několikrát koupany. Občas je potřeba utáhnout nějakou končetinu nebo zahladit povrch, ale panenky jsou vlastně nekonečněkrát opravitelné.

Přeji vám příjemnou zábavu!

Čas jablek

Miluše Řepová

Podzim je časem jablek. Přinášíme několik ne zcela známých „jablečných“ receptů.

Alsaský jablekový koláč

250 g polohrubé mouky, 125 g másla, 1 žloutek, 2 lžíce cukru a 1 vanilkový cukr, 2 lžíce vody, 2 lžíce citronové šťávy, 1/2 kypřicího prášku do pečiva a špetka soli

Z těchto surovin zpracujeme vláčné křehké těsto, rozválíme a vložíme do hlubšího pekáčku či jiné formy a necháme vyšší okraje.

Na těsto narovnáme čtvrtky jablek nakrojených do vějířků a zalijeme touto hmotou:

Zbylý bílek a 2 vejce ušleháme se 2 lžícemi cukru, lžičkou skořice, kelímkem zakysané smetany a 1/2 smetany ke šlehání tak, aby nebyla jablka zcela pokryta. Pečeme ve středně vyhřáté troubě do zružovění.

Jabkance podle tety Marušky

Jablka oloupeme a nakrájíme na drobné kostičky. Dáme do hlubší misky a po částech prosypáváme hrubou nebo polohrubou moukou a protřásáme, necháme odstát, až se

všechna mouka zvlhčí. Pak vykrajujeme lžící malé kousky a smažíme jako lívance na tuku, nebo dáme péci na pomaštěném papíře do trouby, až zčervenají.

Na 1/2 kg jablek stačí asi 150 g mouky. Hotové můžeme posypat skořicovým cukrem nebo potírat džemem.

Jablekový kysel

Dobře zralá jablka oloupeme, nakrájíme na čtvrtky či osminky, povaříme v menším množství vody s trochou cukru a skořice. Pudinkový prášek rozmícháme ve vodě, v mléce nebo smetaně a zavaříme do měkkých jablek. Prochladlou směs vrstvíme do dortové formy s dětskými piškoty, můžeme přidat i rozinky a sekané ořechy, necháme v chladničce ztuhnout a podáváme s ušlehanou smetanou.

Tvarohové šátečky s jablky

250 g hladké mouky, 250 g másla, 250 g měkkého tvarohu v kostce zpracujeme na vláčné těsto, rozválíme, nakrájíme na čtverce, do kterých balíme dílky oloupaných jablek.

Dobře uzavřeme do trojúhelníků, potřeme rozšlehaným vajíčkem a upečeme. Ještě horké posypeme moučkovým cukrem s trochou skořice.

SLIMÁCI

V minulém čísle jsme slíbili, že vás budeme informovat o výsledku pokusu chovat indické běžce a tím likvidovat slimáky na zahradě. Jelikož se ale v tomto roce slimáci na zahradě téměř neukázali, poslouží běžci k zcela jinému účelu, než byli původně určeni. Mállokdo ví, že indické kachny jsou považovány za nosné plemeno a jejich snůška za nejvíce ceněnou na trhu s kachními vejci. Je to kachní šance nejit na pekáč.

Kompost

Olga Kolářková

Někomu mohou být akce typu „dva v jednom“ podezřelé. Ale v případě kompostu se není čeho bát. Opravdu, pokud se rozhodneme vytvářet kompost, přinese nám to dvě nesporné výhody. Jeden bonus je, že se bezplatně zbavíme organického odpadu ze zahrádky či z kuchyně. Druhý bonus je ten, že dodáme do své zahrady tolik potřebné živiny v přirozené formě, která ještě navíc zlepší strukturu půdy. Zahrádka nám poděkuje a nepochybně se odvděčí vyššími výnosy a krásou.

Do kompostu může přijít:

tenčí větvičky nebo podrcené dřevo, pokosená tráva, zbytky zeleniny, plevel, listí, jehličí, mech, bramborová nať, slupky z brambor, kávová sedlina, sáčky od čaje, skořápky z vajec, popel ze dřeva, výkaly od pejska či kanárka, hnůj, slepičí trus, nebarvený papír a lepenka, piliny, sláma, zaschlé drny (pokládat kořeny vzhůru), zemina.

Do kompostu nepatří:

silné větve a kořeny, papírové a igelitové obaly, folie, plechovky, lahve, zbytky

masa a vařených jídel, plevel s dozrálými semeny, vytrvalé plevely s kořeny (pýr, svačec, smetánka).

Častým otazníkem je listí z ořešáku. V povědomí pečlivých zahrádkářů je, že do kompostu nepatří. Pravda je taková, že díky svým antibakteriálním účinkům se opravdu pomaleji rozkládá. Řešením je nedávat velkou vrstvu ořešákového listí, ale mísit ho s jiným materiálem, nejlépe v poměru alespoň 1:4, potom se rozloží za stejný čas jako ostatní složky.

A jak na to? Je dobré vybrat místo v zahradě, kde nám hromada kompostu nebude překážet ani rušit estetický dojem, nejlépe v polostínu, neopírat o zeď. Jako kompostér poslouží ohrádka z prken, stará popelnice nebo zakoupíte kompostér plastový či dřevěný. Je potřeba, aby kompost měl kontakt s půdou, odkud se tam dostanou bakterie a žížaly. Do spodní vrstvy se doporučuje dávat drobné větvičky či podrcené dřevo – kvůli vzdušnosti – a na to vrstvu zeminy – kvůli kontaktu. Vrstvíme různé materiály. Po 15 cm odpadů je třeba nasypat asi 3 cm zeminy. Pokud kompostujeme

posečenou trávu, je dobré ji rovnou mísit se zeminou.

Zrání kompostu trvá půl až jeden rok, pokud se kompostuje jen spadlé listí, trvá to 2 až 3 roky. Kompost je třeba udržovat mírně vlhký (za sucha zalít vodou). Pro udržení vlhkosti a teploty je dobré ho přikrýt např. starým kobercem. Kompost je dobré pro urychlení zrání 1-2krát ročně přeházet. Aby se dostalo to, co je na povrchu, dovnitř a naopak.

Pro nastartování či urychlení zrání lze zakoupit kompostový startér, podobně poslouží výluh z kopřiv, kostivalu, hnoje nebo slepičinců. Těmito roztoky je třeba vytvářený kompost prolít. Správně uleželý a vyzrálý kompost je tmavě hnědý, sytký, jednotný ve struktuře a bez zápachu.

Přeji mnoho úspěchů v kompostování! A aby o vašem kompostu platilo to, co řekl Karel Čapek o zahrádkáři v Zahradníkové roce: Kdyby přišel do Rájské zahrady, začal by opojen a řekl by: „Tady je, panečku, humus!“

Devín

Eva Čorbová

Príspevek do dnešnej Cestománie nám poslala naše slovenská čtenárka.

GPS: N48.1739, E16.9782

Otváracie hodiny: *Apríl - Október UT - NE 10:00 – 17:00*

Máj - September UT - PI 10:00 h - 18:00 SO - NE 10:00 h - 19:00

Vstupné: *dospelí: 3 €*

zľavnené: 1,30 €

rodinné vstupné: 6 €,

deti do 14 rokov

školské skupiny: 1,30 €

Prístup:

K hradu Devín je pohodlný a bezproblémový prístup z bratislavskej mestskej časti Devín (500 metrov), do ktorej premáva mestská hromadná doprava. Z centra obce od Kostola Panny Márie sa k hradu dostaneme bočnou ulicou, ktorou vedie červená značka. Postupne prideme až k rozľahlému parkovisku pod hradom, ktoré využívajú najmä motorizovaní návštevníci.

Bohatú históriu hradu približuje hneď

expozícia Mestského múzea. Do samotného hradného areálu sa vstupuje cez západnú Moravskú bránu. Prehliadková trasa vedie až k hradnej studni, ktorá sa nachádza na nádvorí stredného hradu. Pri studni sa nachádza vyhliadková terasa s výhľadom ponad spustený amfiteáter na Dunaji a rakúsky vrch Braunsberg. Nádhernú scenériu sútoku Dunaja a Moravy dopĺňa štíhla veža s cimburím. Podľa povesti sa nazýva Panenská veža.

Po moste ponad hradnú priekopu a po schodoch sa možno dostať na vrcholovú plošinu, odkiaľ je úžasný panoramatický výhľad do širokého okolia.

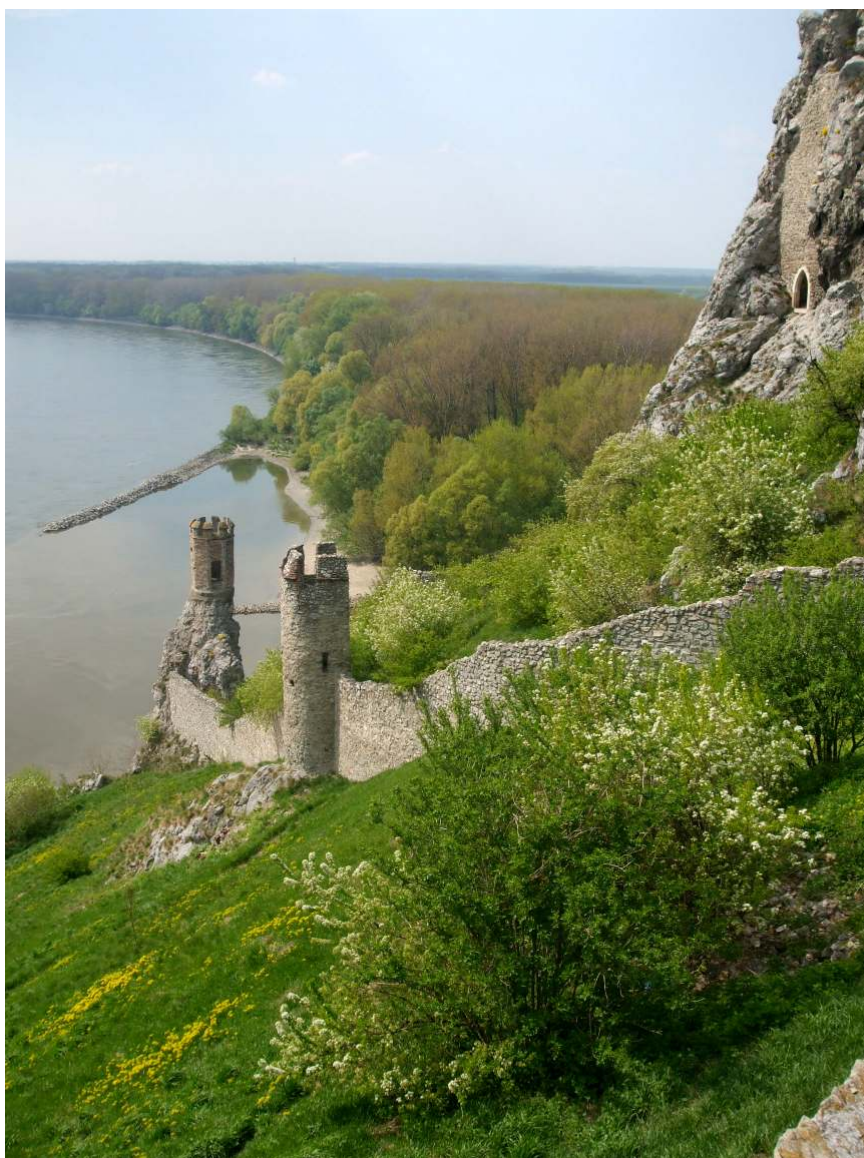
Trocha histórie:

Hrad Devín sú vlastne zrúcaniny gotického hradu, vypínajúce sa naozaj majestátne nad obcou, mestskou časťou Bratislavy (okres Bratislava IV).

V roku 1961 bol hrad Devín vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V suteréne renesančného paláca, ktorý sa nachádza na strednom hrade je výstavná sieň využívaná na sezónne výstavy s tematikou histórie hradu. V priestoroch horného hradu, konkrétne v jeho jaskyniach je inštalovaná stála expozícia pod názvom Stavebný vývoj hradu Devín. Prostredníctvom archeologických nálezov doplnených o historické skutočnosti sa dozviete aký bol priebeh budovania hradu.

Môžete tu vidieť vyznačené pôdorysy objavených starších stavieb, napr. ranokresťanskej kaplnky zo 4. storočia a tiež základy veľkomoravského kostola z polovice 9. storočia. Na renesančnom paláci je zase umiestnená pamätná tabuľa, ktorá pripomína historický výlet slovenskej mládeže na Devín v roku 1836, organizovanú Ľudovítom Štúrom.

Kto má chuť vidieť dve tváre Bratislavy – jej uličky, ale i devínsky výhľad do diaľky, verím, že nebude sklamaný.

Pochoutka pro duši

Jana Wewiorková

Každé ráno cestou do práce se mi naskytne jeden úžasný obraz, který mám často na mysli. Autem musím projet cestu přes území dolů, kde se těží uhlí. Je to cesta plná prachu a špíny, nic hezkého na pohled. Do toho věčně jezdící nákladáky, které mění cestu dle rázu počasí – ve vrstvu prachu, nebo lepící se bláto. Když vyjedu na kopec a vidím tu spoušť pod sebou, nemám z toho dobrý pocit a přeji si, ať tuto část cesty projedu co nejdřív. Přesto, když se dívám dolů, pohled mi vždycky padne na jedno místo, které jako by mělo v úmyslu spiknout se proti té špíně a prachu a stát se maličkou oázou, na které každý, kdo projíždí kolem, rád spočine pohledem.

Je to vlastně jen obyčejná maringotka, kde mají dělníci své stroje a nářadí. Stejně šedá, stejně zaprášená a špinavá, jako všechno široko – daleko. Přesto, snad z legrace, snad z touhy po něčem barevném a pěkném, dělníci, kterým maringotka patří, udělali kolem ní cosi jako zahrádku. Nic velkého, jen pár květin, které vysílají

do šedého světa záblesk krásy a radosti, a několik umělých zvířátek, vyhrabaných někde v bazaru. Slunečnice zvolna pohybující se ve větru a otáčející své velké zlaté hlavičky ke slunci, jako by vedly rozvázný dialog o ponurém světě kolem, který je třeba trochu rozveselit a prozářit. Možná tuší, že jsou to právě ony, které k sobě vábí tolik pohledů... Že jsou to právě ony, které vysílají do šedého a zaprášeného okolí kousíček světla a krásy... Že jsou to právě ony, které způsobují, že obyčejné, ponuré a zaprášené údolíčko se díky nim na malou chvíličku změní v lahodnou „pochoutku“ pro duši...

A tak si říkám, když se dívám do světa kolem sebe, kolik je v něm špíny a prachu, jestlipak i já dokážu být uprostřed něho takovou oázou? Jestlipak i svůj život otáčím za „slunečními“ paprsky Boží lásky, abych pak kolem sebe šířila lásku a radost a byla také takovou „pochoutkou“ pro duše kolem...?